

Jerzy Wierchowicz
radny klubu KO

P.E.W. Bielewicz
BS-0003. 171. 2019
Gorzów Wlkp 4.12.2019

W P Ł Y N E Ł O
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
Biuro Sejmiku

10-12-2019

Nr rej. 2111 ilość zał. ....

Podpis JW .....

WP Wioleta Hareźlak
Przewodnicząca Sejmiku
województwa lubuskiego

Interpelacja/zapytanie radnego

Na sesji Sejmiku 18 listopada 2019 zadałem zdającej sprawozdanie ze stanu oświaty w naszym województwie kurator oświaty p. Ewie Rawa szereg pytań na które nie otrzymałem żadnej odpowiedzi. Pozostawiam na boku takie zachowanie urzędnika państwowego ignorującego pytania w sprawie istotnej.

Dlatego zadaję te pytania niniejszym w formie interpelacji mając nadzieję na szybką i konkretną odpowiedź kuratora oświaty.

Pani kurator poinformowała Sejmik iż brakuje w województwie 30 procent nauczycieli. Ile to znaczy w liczbach bezwzględnych i co zamierza zrobić kurator by jak najszybciej tą lukę zapełnić? Gdzie są największe braki nauczycieli i w jakich szkołach (chodzi o rodzaj szkół)?

Poinformowała także iż część obecnie pracujących nauczycieli nie posiada pełnych uprawnień czy też należytego wykształcenia by wykonywać zawód nauczyciela. Ile w całym województwie jest takich osób (chodzi o liczbę)? Czy tacy „niepełnowartościowi” nauczyciele są zatrudnieni na okres czasowy czy bezterminowo? Czy zatrudniani są pod warunkiem uzupełnienia wykształcenia i uzyskania pełnych kwalifikacji, jeżeli tak to jak brzmi ten warunek? Czy zatrudnianie takich osób nie jest sprzeczne z Kartą Nauczyciela?

Ile osób odeszło z zawodu nauczyciela w okresie wprowadzania tzw. reformy oświaty czyli w latach 2016-2019.

Jerzy Wierchowicz

Pani
Wioleta Haręźlak
Przewodnicząca Sejmiku
Województwa Lubuskiego
Urząd Marszałkowski
ul. Podgórna 7
65-057 Zielona Góra

11-12-2019

Nr rej. 2135

Podpis KANCELARIA OGÓLNA

Wpł. 09-12-2019

Ilość załączników 55 20 19/19

Podpis Celestyna

Gorzów - Wielkopolski, 2 grudnia 2019 r.

Znak: KO.II.557.9.2019.KW

Gorzów - Wielkopolski, 2 grudnia 2019 r.

Sprawa: informacja o organizacji roku szkolnego 2019/2020 w szkołach ponadpodstawowych województwa lubuskiego – uzupełnienie.

Szanowna Pani Przewodnicząca!

W nawiązaniu do informacji przedstawionej na XII sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego w dniu 18 listopada 2019 r. oraz zadanych pytań, uprzejmie wyjaśniam.

1) Braki nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych.

Liczba wolnych etatów w szkołach jest stale zmienna – również w trakcie roku szkolnego. Szkoły cały czas poszukują nauczycieli, najczęściej w związku ze zmieniającą się sytuacją życiową nauczycieli, np. długotrwałą chorobą, zmianą miejsca zamieszkania, przejściem na emeryturę. Szkoły (wszystkich typów) cały czas oferują miejsca pracy dla nauczycieli. Są to zarówno oferty stałego zatrudnienia, jak i zatrudnienia na czas określony, na zastępstwo za okresowo nieobecnego nauczyciela.

Na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim funkcjonuje zakładka PRACA DLA NAUCZYCIELI, w której dyrektorzy szkół zamieszczają oferty pracy dla nauczycieli. Są one systematycznie aktualizowane i uzupełniane. Na przykład, obecnie jest kilkadziesiąt ofert pracy dla nauczycieli w różnych specjalnościach w różnych typach szkół (44 zamieszczone od 1 września do 2 grudnia 2019 r., aktualne – stan na 2 grudnia 2019 r.).

Na podstawie analizy dostępnych w archiwum programu PRACA DLA NAUCZYCIELI (program funkcjonuje od drugiej połowy 2016 r.) danych można wyliczyć ile ofert pojawiało się w województwie lubuskim w kolejnych latach, w jakich typach szkół, w zakresie jakich przedmiotów.

Z ww. danych wynika, że w 2017 r. zamieszczono na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim 1674 oferty pracy dla nauczycieli, w tym 162 oferty pracy w szkołach ponadgimnazjalnych (tj. około 10% wszystkich ofert). Najwięcej ofert

w szkołach ponadgimnazjalnych w 2017 r. było dla nauczycieli przedmiotów zawodowych (38), języka polskiego (11), matematyki (11), języka niemieckiego (10), języka angielskiego (8).

W 2018 r. na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, w zakładce PRACA DLA NAUCZYCIELI zamieszczonych zostało 2101 ofert pracy dla nauczycieli, w tym 227 ofert pracy w szkołach ponadgimnazjalnych (tj. około 11% wszystkich ofert). Najwięcej ofert pracy w szkołach ponadgimnazjalnych w 2018 r. było dla nauczycieli przedmiotów zawodowych (88), języka angielskiego (23), matematyki (19) oraz pedagogów (również specjalnych – razem 24 oferty).

W 2019 r. (do 2 grudnia 2019 r.) na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, w zakładce PRACA DLA NAUCZYCIELI pojawiły się 1873 oferty pracy dla nauczycieli, w tym 313 ofert pracy w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych (tj. około 17% wszystkich ofert). Najwięcej ofert pracy w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w 2019 r. było i jest dla nauczycieli przedmiotów zawodowych (103), matematyki (30), języka angielskiego (29) oraz pedagogów (również specjalnych – razem 22 oferty).

Zatem, porównując powyższe dane, można zauważyć, że w 2018 r. i w 2019 r. zamieszczonych zostało więcej ofert pracy niż w 2017 r. Wzrosła również liczba ofert pracy dla nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych. Najwięcej ofert pracy dla nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych skierowanych jest dla nauczycieli przedmiotów zawodowych, matematyki i języka angielskiego. Poszukiwani są również pedagodzy, w szczególności pedagodzy specjaliści (oligofrenopedagodzy, tyflopagodzy, surdopedagodzy).

Ponadto, na podstawie odpowiedzi dyrektorów szkół ponadpodstawowych, udzielonych ankiecie w dniach 29-30 października 2019 r. można stwierdzić, że 2/3 badanych szkół nie zgłasza problemów zakresie zatrudnienia nauczycieli, a około 1/3 szkół ma trudności z zatrudnieniem wystarczającej liczby nauczycieli (najczęściej w szkołach tych brakuje nauczycieli przedmiotów zawodowych, języka angielskiego i matematyki). Wskazane przez szkoły trudności w zakresie zatrudnienia oznaczają, że istnieje możliwość zatrudnienia w ww. szkołach większej liczby nauczycieli.

Równocześnie należy zauważyć, że z aneksów do arkuszy organizacji pracy szkół przedkładanych Lubuskiemu Kuratorowi Oświaty do zaopiniowania wynika, że w szkołach tych zajęcia odbywają się zgodnie z planem (szkoły poradziły sobie z problemem braku kadry nauczycielskiej). Zatrudniono w szkołach nauczycieli

emerytów, posiadających odpowiednie kwalifikacje, nauczycieli bez pełnych kwalifikacji za zgodą kuratora oświaty, a także przydzielono nauczycielom godziny ponadwymiarowe.

- 2) Zgody kuratora oświaty na zatrudnienie nauczycieli bez pełnych kwalifikacji do nauczania danego przedmiotu (na przykład, nauczyciele są specjalistami w innej dziedzinie, uczą w szkole, a równocześnie są w trakcie realizacji studiów podyplomowych z przedmiotu, którego będą nauczać).

Na podstawie danych Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim można porównać liczby złożonych wniosków o wyrażenie zgody na zatrudnienie nauczyciela bez wymaganych kwalifikacji w kolejnych latach szkolnych, liczby udzielonych zgód na zatrudnienie nauczycieli bez pełnych kwalifikacji, w tym w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych.

W roku szkolnym 2017/2018 do Lubuskiego Kuratora Oświaty wpłynęły 484 wnioski o wyrażenie zgody na zatrudnienie nauczyciela bez pełnych kwalifikacji od dyrektorów różnych typów szkół i placówek. W tej liczbie było 49 wniosków od dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. W roku 2017/2018 udzielono 459 zgód na zatrudnienia nauczycieli bez pełnych kwalifikacji, w tym były 34 zgody dla szkół ponadgimnazjalnych.

W roku szkolnym 2018/2019 do Lubuskiego Kuratora Oświaty wpłynęły 503 wnioski o wyrażenie zgody na zatrudnienie nauczyciela bez pełnych kwalifikacji od dyrektorów różnych typów szkół i placówek. W tej liczbie było 45 wniosków od dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. W roku 2018/2019 udzielono 462 zgody na zatrudnienia nauczycieli bez pełnych kwalifikacji, w tym było 37 zgód dla szkół ponadgimnazjalnych.

W bieżącym roku szkolnym, 2019/2020 (do 2 grudnia 2019 r.) wpłynęły 464 wnioski o wyrażenie zgody na zatrudnienie nauczyciela bez pełnych kwalifikacji od dyrektorów różnych typów szkół i placówek. W tej liczbie były 63 wnioski od dyrektorów szkół ponadpodstawowych. W roku 2019/2020 (do 2 grudnia 2019 r.) udzielono 418 zgód na zatrudnienia nauczycieli bez pełnych kwalifikacji, w tym było 51 zgód dla szkół ponadpodstawowych.

Zatem, jak wynika z powyższych danych, liczby wniosków o wyrażenie zgody na zatrudnienie nauczyciela bez pełnych kwalifikacji, składanych do Lubuskiego Kuratora Oświaty w ostatnich trzech latach utrzymują się na podobnym poziomie. Również liczba wydanych zgód przez Lubuskiego Kuratora Oświaty na zatrudnienie nauczyciela bez pełnych kwalifikacji nie zmienia się w istotny sposób we wskazanym

okresie czasu. W bieżącym roku szkolnym jest nieco większa liczba wniosków i zgód na zatrudnienia nauczyciela bez pełnych kwalifikacji w szkołach ponadpodstawowych, lecz nie jest to znaczący wzrost liczby wniosków i wydanych zgód.

3) Liczba uczniów w oddziałach.

Na podstawie wyników ankiet kierowanych do dyrektorów szkół ponadpodstawowych na początku września (4-6 września 2019 r.) i 29-30 października 2019 r., można stwierdzić, że liczba uczniów w klasach pierwszych szkół ponadpodstawowych jest bardzo zróżnicowana, co nie odbiega od sytuacji w latach poprzednich.

Na podstawie danych zbieranych od dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych na temat rekrutacji w roku szkolnym 2018/2019 wiadomo, że liczby uczniów w klasach pierwszych również w poprzednim roku szkolnym były zróżnicowane (od około 15 osób w klasie do 36-37).

Największe różnice w liczbie uczniów w klasie występują w mniejszych miastach. Na przykład, w liceach ogólnokształcących najmniejsza liczba uczniów w klasie pierwszej to 13 – 14 osób (LO Dobiegniew, LO Skwierzyna), a największa – 37 osób w LO we Wschowie (w roku szkolnym 2018/2019 w LO we Wschowie również była tu podobna liczba uczniów w pierwszych klasach – przyjęto 65 uczniów do 2 klas).

W Gorzowie i Zielonej Górze w klasach pierwszych jest od 21 do 36 uczniów. W technikum liczba uczniów w klasach pierwszych wynosi od 14 osób (Technikum w ZS w Czerwieńsku) do 38 osób (Technikum w CKZiU w Strzelcach Kraj. – w ubiegłym roku szkolnym w CKZiU w Strzelcach było podobnie – do 2 klas przyjęto 74 uczniów). W Gorzowie i Zielonej Górze liczba uczniów w klasach pierwszych technikum nie przekracza 35 (tylko w T w ZS nr 12 w Gorzowie). W klasach pierwszych szkoły branżowej I stopnia liczba uczniów waha się od 11 (SB I w ZS nr 2 ZDZ w Międzyrzeczu) do 37 (SB I w ZSP nr 5 w Kozuchowie). W Gorzowie i Zielonej Górze liczba uczniów w klasach pierwszych szkoły branżowej I stopnia nie przekracza 36 (tylko w SB I stopnia w Zespole Szkół Gastronomicznych w Gorzowie). Z informacji pozyskanych ze szkół wiadomo, że w trakcie nauki w klasie pierwszej część uczniów jeszcze zmienia decyzje związane z wyborem szkoły, uczniowie migrują i liczba uczniów w klasie zwykle ulega zmniejszeniu. Ponadto, w klasach technikum i szkół branżowych bardzo często uczą się uczniowie w różnych zawodach (dwóch, czasem trzech), więc większość zajęć odbywa się z podziałem na mniejsze grupy.

Równocześnie, należy podkreślić, że prawo oświatowe nie określa minimalnej i maksymalnej liczby uczniów w oddziałach ogólnodostępnych (uregulowania ogólnoprawne dotyczą liczby uczniów w szkołach specjalnych, integracyjnych, przedszkolach, na zajęciach praktycznych, zajęciach z języków obcych, informatyki, wychowania fizycznego), pozostawiając decyzję organom prowadzącym szkoły. Zatem, to organy władzy samorządowej mogą podejmować uchwały regulujące liczebność oddziałów w szkołach, które prowadzą.

4) Stan bazy dydaktycznej.

Z wypowiedzi dyrektorów szkół ponadpodstawowych w badaniu ankietowym wynika, że większość szkół (94%) posiada wystarczającą liczbę pomieszczeń do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Kilka szkół zgłaszało w przekazywanych danych brak odpowiedniej liczby sal do prowadzenia zajęć dydaktycznych; są to w szczególności: Zespół Szkół Odzieżowych i Zespół Szkół Gastronomicznych w Gorzowie, Zespół Szkół Technicznych w Lubsku, Zespół Szkół i Placówek Kształcenia Zawodowego w Zielonej Górze.

Również w większości szkół (90%) jest wystarczająca liczba pracowni do kształcenia zawodowego. W kilku szkołach (Zespół Szkół Gastronomicznych i Zespół Szkół Odzieżowych w Gorzowie, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Międzyrzeczu, Zespół Szkół Technicznych w Lubsku) brakuje odpowiednich pracowni do kształcenia zawodowego.

Równocześnie należy zauważyć, że zapewnienie odpowiednich warunków do nauki, w szczególności odpowiedniej bazy dydaktycznej, należy do kompetencji organów prowadzących szkoły. Kurator oświaty, zgodnie z kompetencjami wynikającymi ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, sprawdza czy baza dydaktyczna szkół umożliwia realizację podstawy programowej zarówno w zakresie przedmiotów ogólnokształcących jak i kształcenia zawodowego.

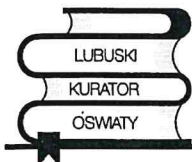
5) Brak zgody na likwidację Szkoły Podstawowej w Niekarzynie

Uzasadnienie do braku zgody na likwidację Szkoły Podstawowej w Niekarzynie przekazane zostało w piśmie z dnia 28 lutego 2019 r. (znak: KO.II.542.7.2019.GD) skierowanym do Wójta Gminy Skąpe.

Z wyrazami szacunku

Lubuski Kurator Oświaty

Ewa Rawa

Pani
Wioleta Hareźlak
Przewodnicząca Sejmiku
Województwa Lubuskiego
Urząd Marszałkowski
ul. Podgórna 7
65-057 Zielona Góra

W P Ł Y N Ę Ł O
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
Biuro Sejmiku

27-12-2019
Nr rej. 2245 ilość zał. ....

Podpis JRM

Znak: KO.II.557.11.2019.KW

Gorzów Wielkopolski, 18 grudnia 2019 r.

Sprawa: odpowiedź na interpelację radnego Jerzego Wierchowicza.

Szanowna Pani Przewodnicząca!

W odpowiedzi na pismo BS.0003.171.2019 (z dnia 12 grudnia 2019 r., data wpływu do Kuratorium Oświaty: 16 grudnia 2019 r.), przekazujące zapytanie radnego Sejmiku Województwa Lubuskiego, pana Jerzego Wierchowicza, uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

- 1) Na sesji Sejmiku w dniu 18 listopada 2019 r. przedstawiłam, na prośbę wyrażoną w piśmie Przewodniczącej Sejmiku pani Wiolety Hareźlak z dnia 14 października 2019 r., **Informację o przygotowaniu do roku szkolnego 2019/2020 w szkołach ponadpodstawowych województwa lubuskiego**. Informacja ta zawierała dane, o których była mowa w przywołanym wyżej piśmie Przewodniczącej Sejmiku.
- 2) W uzupełnieniu informacji oraz w odpowiedzi na pytania zadane podczas sesji Sejmiku w dniu 18 listopada 2019 r. przesłałam pismo zawierające szczegółowe dane oraz wyjaśnienia (pismo z dnia 2 grudnia 2019 r., do Biura Sejmiku wpłynęło 9 grudnia 2019 r.).
- 3) Równocześnie, w odpowiedzi na dodatkowe pytania radnego, pana Jerzego Wierchowicza, uprzejmie informuję:
  - Przedstawione podczas sesji Sejmiku dane, opracowane były na podstawie informacji pozyskanych od dyrektorów szkół ponadpodstawowych województwa lubuskiego, tj. 156 szkół ponadpodstawowych (liceów ogólnokształcących – 48, techników – 58 i szkół branżowych I stopnia – 50). Spośród tej liczby 46 szkół wskazało, że ma potrzeby zatrudnienia większej liczby nauczycieli; najczęściej wymieniano tu nauczycieli przedmiotów zawodowych, matematyki, języka angielskiego. Na tej podstawie przekazana była podczas sesji Sejmiku informacja, że około **30% szkół ponadpodstawowych ma trudności z zatrudnieniem**

wystarczającej liczby nauczycieli. Nie mówimy tu zatem o liczbie brakujących w szkołach nauczycieli, lecz o liczbie szkół, które miały trudności z zatrudnieniem większej liczby nauczycieli.

- W większości potrzebę zatrudnienia większej liczby nauczycieli zgłaszają szkoły prowadzące kształcenie zawodowe (technika i szkoły branżowe). Należy zauważyć, że pomimo trudności związanych z zatrudnieniem większej liczby nauczycieli, **we wszystkich szkołach odbywają się zajęcia edukacyjne ze wszystkich obowiązkowych przedmiotów nauczania.**
- Jak wyjaśniałam w piśmie z dnia 2 grudnia 2019 r., nie można mówić w liczbach bezwzględnych o ilości brakujących nauczycieli, ponieważ liczba wolnych etatów w szkołach jest stale zmienna. Nie jest to sytuacja nowa w oświacie. Analiza danych z lat 2017-2019, dotyczących liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach, liczby ofert pracy dla nauczycieli, liczby zgód na zatrudnienie, wydanych przez Kuratora Oświaty, nie wskazuje na żadną istotną zmianę w bieżącym roku szkolnym. Pragnę podkreślić, że dostrzegam problemy związane z zatrudnieniem nauczycieli i podejmuję działania, zgodnie z posiadanymi kompetencjami.
- Na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim funkcjonuje zakładka PRACA DLA NAUCZYCIELI, w której dyrektorzy szkół zamieszczają oferty pracy dla nauczycieli. Wydawane są też zgody kuratora oświaty na zatrudnienie nauczycieli bez pełnych kwalifikacji do nauczania danego przedmiotu (na przykład, nauczyciele są specjalistami w innej dziedzinie, uczą w szkole, a równocześnie są w trakcie realizacji studiów podyplomowych z przedmiotu, którego będą nauczać).
- Prawo oświatowe, tj. Ustawa *Prawo oświatowe* (t.j.Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn.zm.) i Karta Nauczyciela (t.j.Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 z późn.zm.) przewiduje możliwość zatrudnienia osób niebędących nauczycielami oraz nauczycieli, którzy nie posiadają pełnych kwalifikacji. Zgodnie z prawem, zgody na zatrudnienie w określonych prawem sytuacjach, może wydawać kurator oświaty. W Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim obowiązuje *Procedura wyrażania zgody na zatrudnienie w szkołach osób niebędących nauczycielami oraz nauczycieli nieposiadających wymaganych kwalifikacji*, wprowadzona zarządzeniem Nr 307/2019 Lubuskiego Kuratora Oświaty z dnia 3 września 2019 r. Określa ona warunki, które wnioskujący o taką zgodę na zatrudnienie, dyrektor szkoły

zobowiązany jest spełnić, aby ją uzyskać. Konieczne jest udokumentowanie poziomu wykształcenia osoby/nauczyciela, o którego zatrudnienie wnioskuje (w przypadku uzupełniania kwalifikacji wymagane jest aktualne zaświadczenie o kontynuowaniu nauki), udokumentowanie braku możliwości zatrudnienia osoby/nauczyciela posiadającego wymagane kwalifikacje (zaświadczenie z urzędu pracy, potwierdzenie ogłoszenia oferty pracy i braku kandydatów posiadających wymagane kwalifikacje).

Zgoda Kuratora na zatrudnienie wydawana jest na okres wskazany przez wnioskodawcę, jednak **nie dłuższy niż 1 rok szkolny**. Należy pamiętać, że nauczyciela zatrudnia dyrektor szkoły/placówki i on odpowiedzialny jest za zatrudnienie nauczyciela zgodnie z obowiązującym prawem.

- Z rejestru prowadzonego w Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim wynika, że:
  - w roku 2017/2018 udzielono 459 zgód na zatrudnienia nauczycieli bez pełnych kwalifikacji, w tym były 34 zgody dla szkół ponadgimnazjalnych.
  - w roku 2018/2019 udzielono 462 zgody na zatrudnienia nauczycieli bez pełnych kwalifikacji, w tym było 37 zgód dla szkół ponadgimnazjalnych.
  - w roku 2019/2020 udzielono 418 zgód na zatrudnienia nauczycieli bez pełnych kwalifikacji, w tym było 51 zgód dla szkół ponadpodstawowych.
- Na podstawie danych z systemu informacji oświatowej wiadomo, że stan zatrudnienia nauczycieli w województwie lubuskim przedstawia się następująco:

spis	liczba nauczycieli
30.09.2016	16895
30.09.2017	16979
30.09.2018	16970
30.09.2019	20812

Z wyrazami szacunku

Lubuski Kurator Oświaty

Ewa Rawa
Ewa Rawa